

Entreprenørers Raadighed. Nu vil jeg jo ganske sikkert indrømme, at man ikke saadan lige straks kan springe over fra det ene til det andet, at man ikke lige straks fra at bestille det Arbejde, her er Tale om, i Udlandet, kan gaa over til at lade det udføre herhjemme ved Staten selv. Thi jeg ønsker naturligvis, at Staten selv skal udføre det, saavel Jærnbaneanlægene som Anskaffelsen af Materiel, men jeg indser, at der maa gaa nogen Tid, inden Staten kan paatage sig alt det Arbejde. Siden den Tid kan det maaske være nødvendigt, at en Del af Arbejdet bliver bortliciteret, saaledes at det bliver private Mænd, der komme til at staa i Spidsen for det og faa det overdraget for en vis Betaling af Staten. Saalænge denne Overdragelse vil være nødvendig — jeg haaber, at man vil stræbe herimod, at det ikke skal være nødvendigt, men at Staten kan paatage sig Ledelsen af Arbejdet — mener jeg, at der bør træffes visse Bestemmelser med Hensyn til en saadan Overdragelse. Disse Bestemmelser, som skulde fastsættes, med Hensyn til Licitationen, med Hensyn til Overdragelsen af Statens Arbejder, bør efter min Formening gaa ud paa, at man i Kontrakten fastsætter visse Bestemmelser om, at Arbejdslønnen ikke gaar ned under et vist Minimum, og at Arbejdstiden ikke gaar over et vist Maximum. Man har adskillige Eksempler paa, hvorledes Entreprenører have baaret sig ad her i Landet, og disse Eksempler ere saa iøjnesaldende, at jeg tror, at de maa være advarende Eksempler mod fremtidigt at gaa ind paa det samme, som vi tidligere have haft paa dette Omraade. Jeg skal saaledes henvisse til et stort Statsarbejde, som tidligere er blevet udført, og hvor det har vakt almindelig Indignation omkring i Landet, ikke alene i Arbejdernes egne, men ogsaa i betydelig videre Kredse, at Arbejdslønnen var saa lav, som den virkelig har vist sig at være, og det har endvidere vist sig, at disse Entreprenører, som havde dette Statsarbejde, havde overtaget det paa Betingelser, der vare i den Grad ugunstige, at selve Entreprenørerne gif fallit, ja at en af dem gif hen og begif Selvmord — om det nu var af økonomiske Grunde alene eller af andre Grunde, det er jeg selvfølgelig ikke i Stand til at afgøre — men Sammenhængen er dog denne, at Arbejderne ved dette Arbejde have faaet, hvad man i daglig Tale og vistnok

med Rette kan kalde Sulteløn, samtidig med, at Entreprenørerne ere gaaede fallit, og man har ogsaa Eksempler paa, at de have begaaet Selvmord, efter at de ikke have kunnet klare de økonomiske Forhold længere. Naar Licitationsstyret har ført dette med sig netop paa Statsarbejdets Omraade, tror jeg, at der er al Grund for Staten til at se sig for, om der ikke skulde være noget at gøre for at forhindre den Slags Ting i Fremtiden. Hvad selve Entreprenørernes For tjeneste angaar, vil det være vanskeligt for Staten at sige, at Entreprenørerne absolut skulde betinge sig saa og saa stor Fortjeneste, og det tror jeg heller ikke, man skal indlade sig paa. Dog skal jeg bemærke, at jeg er bekendt med, at visse Licitationer ere blevne foretagne paa den Maade, at man ikke har reflekteret paa det allerbilligste Tilbud, fordi man mente, at disse allerbilligste Tilbud ikke kunde være begrundede i andet, end hvad man i daglig Tale kalder Smuds konkurrence, og en saadan vilde de paagældende ikke indlade sig paa. Jeg mener altsaa, at man for Statens Vedkommende kunde gøre noget lignende, saa at man ikke tager Hensyn til de allerlaveste og usleste Tilbud, der gøres. Men, hvad jeg navnlig maa lægge Vægt paa, er, at naar Entreprenørerne gøre Tilbud paa Arbejde, bør det i ethvert Tilfælde under ingen Omstændigheder tillades dem at konkurrere paa Arbejdernes Beføstning. De bør ikke have Lov til at underbyde hinanden med det for Øje, at de kunne faae Arbejdslønnen særdeles billig, der bør sættes en Grænse for, hvor vidt de kunne gaa med Hensyn til Forholdet overfor Arbejderne. Disse Bestemmelser kunde jeg ønske maatte komme ind i Licitationsbestemmelserne fra Statens Side, dersom og saa længe det er nødvendigt for Staten at bortlicitere Arbejdet, samtidig med, at man bestræber sig for, at Staten i større og større Udstrækning kommer til at lede sine egne Arbejder. Fremdeles er der en Bestemmelse, jeg kunde ønske optagen i Bestemmelserne om Licitationen, og det er en Bestemmelse om, hvilke Arbejdere der navnlig skulle beskæftiges ved saadanne Arbejder. Det har i denne Henseende været mig en Tilfredsstillelse at høre, at den ærede 2den Landstingsmand for 1ste Kreds (Mazén) bragte et lignende Spørgsmaal paa Bane under Behandlingen af et foregaaende